

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДІТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріюглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

- С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ XXI СТ.: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Утюж І.Г., Спиця Н.В.

ФІЛОСОФСЬКО-НАУКОВА КУЛЬТУРА ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ
УНІВЕРСИТЕТУ: ЛЮДИНОВИМІРНІСТЬ СОЦІОБІОТЕХНОЛОГІЙ..... 13

Моргунова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.

ДОТРИМАННЯ НОРМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК ОСНОВА
ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ..... 17

Моргунова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИКО-
ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ..... 19

Stegenga J.

THE DRUG WORKED FOR ME..... 20

Baigrie B.

TAKING THE MEASURE OF PUBLIC TRUST..... 21

Пустовіт С.В.

СУЧАСНІ МОДЕЛІ ЗДОРОВ'Я В СОЦІОЛОГІЧНОМУ КОНТЕКСТІ..... 25

Цимбал А.Ю., Білих В.М.

ОСТЕОПЕНІЯ ПЕРЕДЧАСНО НАРОДЖЕНИХ ДІТЕЙ – АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА
СУСПІЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я СЬОГОДЕННЯ..... 26

Бойко А.І.

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ВИКЛИКИ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА НОВОЇ
РЕАЛЬНОСТІ..... 28

Сепетий Д.П.

ЛЮДВІК ФЛЕК: ВІД ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ ДО ФІЛОСОФІЇ НАУКИ 29

Абашнік В.О.

ГЕОРГ КОРИТАРІ (1772–1810) ТА ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ У
ХАРКОВІ..... 30

Петрова К.А.

БОРІТЬБА З ПИЯЦТВОМ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ НАПРИКІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ
XX СТОЛІТТЯ: УСПІШНІ ПРАКТИКИ..... 31

Герасімчук Т.С.

ПСИХОЛОГІЧНА ТРАВМА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОРГАНІЗМ ДИТИНИ..... 33

Винокурова А.В.

ДІАГНОСТИКА ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ..... 35

Воронкова В.Г.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ ЯК
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВОГО ПРОЕКТУ ХХІ СТ..... 37

Ганошенко Ю.А.

ТРАВМА БЕЗ ПОДОЛАННЯ: РОМАН У НОВЕЛАХ ПАВЛА ПАШТЕТА БЕЛЯНСЬКОГО
«БАБУСЯ ВМИРАТИ НЕ ЛЮБИЛА» ЯК ХУДОЖНЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ФІЛОСОФІЇ
ТІЛЕСНОСТІ..... 39

Грекова Т.А., Мельнікова О.В., Каджарян Є.В., Тихоновська М.А.

ФІЛОСОФІЯ БАЛАНСУ МИСТЕЦТВА І НАУКИ В МЕДИЦИНІ..... 40

Демченко О.В.

ОЗНАКИ ДЕОНТОЛОГІЇ, ПРИТАМАННІ МОРАЛЬНІЙ КОНФАБУЛЯЦІЇ..... 42

Діденко Е.В.

ФІЛОСОФІЯ ПСИХОСОМАТИКИ: ВЗАЄМОДІЯ МІЖ ПСИХІКОЮ ТА ФІЗІОЛОГІЄЮ В
КОНТЕКСТІ МЕДИЦИНИ..... 43

**СЕКЦІЯ 1. ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ –
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ ХХІ СТ.:
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ**

**ФІЛОСОФСЬКО-НАУКОВА КУЛЬТУРА ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ
УНІВЕРСИТЕТУ: ЛЮДИНОВИМІРНІСТЬ СОЦІОБІОТЕХНОЛОГІЙ**

*Утюж Ірина Геннадіївна,
доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри суспільних дисциплін,
Спиця Наталя Валеріївна,
кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Анотація. Стаття піднімає питання потужного потенціалу філософського знання який має бути застосований в системі освіти та в розвитку науки, особливо в галузі інновацій в біотехнології. Автори стверджують, що наука не може існувати як самоціль і створена задля покращення життя людини. Наука була і залишається головним проєктом філософії, адже через науку людина не просто отримує блага та комфорт матеріального світу, в першу чергу наука дає можливість людині досягнути свою велич, усвідомити найвищі людські цінності. Саме на такому розумінні філософії і має будуватись як сучасна університетська освіта так і наукові дослідження.

Abstract. The article raises the question of the powerful potential of philosophical knowledge that should be applied in the educational system and in the development of science, particularly in the field of innovation in biotechnology. The authors argue that science cannot exist for its own sake and is created to improve human life. Science has been and remains the main project of philosophy, as through science, humans not only obtain goods and material comforts but, above all, science enables individuals to grasp their greatness and realize the highest human values. It is precisely this understanding of philosophy that should underpin both modern university education and scientific research.

У сучасному світі, що швидко розвивається, де прогрес у медичних технологіях і практиці часто випереджає наші етичні рамки, зусилля науковців, спрямовані на вирішення цих складних проблем. Це є надзвичайно важливим в сучасних умовах розвитку антропотехнологізованого простору життя людини. Від питань теоретико-методологічного аспекту, до питань справедливості в охороні здоров'я, та етичних наслідків нових медичних втручань, наш діалог в рамках міжнародної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини». Тому наша міжнародна конференція служить орієнтиром для етичного компасу медицини на службі людства.

Є сподівання, що наша конференція стане каталізатором для глибшого розуміння та значного прогресу у вирішенні викликів і можливостей, які чекають попереду медицину. І тому, науковий дискурс конференції орієнтує нас в сферу філософії медицини і біоетики, що базуються на принципах людиноцентризму, поваги та гідності.

Наша конференція в цьому році презентує аналітику питань, які розкривають розвиток медицини і науки в рамках біотехнологічних ризиків і пріоритетів. Також, залишається традиційним розгляд питань соціально-філософського напрямку в медицині. Зазначимо, що в умовах повномасштабної війни Росії проти України, обов'язково будемо аналізувати болючі, соціально-філософські питання професійного подвигу наших медиків, і збереження ментального і фізичного здоров'я українців. На сьогодні, ці смислові принципи стали пріоритетом державних програм України.

Тому, метою нашої статті і буде теоретико-методологічна і соціальна філософська аналітика проблем як самої медицини, так і розвитку медичної освіти, коли ми є відповідальними за підготовку медичних кадрів, за формування їх світоглядно-наукової картини сучасного світу.

Виходячи з роздумів В. Флюссера, давайте звернемося до сучасного світу. У складноорганізованому технологічному світі речі були розчленовані безмежно, і на порядку денному постає питання про те, як розглядати частинки як частинки, наприклад, кварки. Одна з інтерпретацій пов'язана з їх оцінкою як символів числового мислення. Роздроблений на частинки світ перестав бути чуттєвим, емоційним, як в подальшому зазначить В. Флюсер – екзистенціально-тілесним.

Досягнення науки та техніки демонструють нам результат безперервного процесу роздроблення світу. Сучасний вектор науково-технічного розвитку передвіщає настання ери квантових технологій, яка йде на зміну ері «нано».

Створений культурою споживання безмежно різноманітний світ речей доповнюється світом мікроскопічних гаджетів, світом речей такого розміру, який наближається до світу невидимих сутностей, до світу ідей, світу математичних величин (а не тілесно-культурних просторів, в основі яких екзистенційна присутність людини в світі).

Універсум математичних величин загрожує затемнити універсум світу речей, перетворити саме поняття речі - від того, що доступне відчутному погляду - до того, що буде йому недоступне, але буде не менш реальним у своїй речовості, не менш артефактно.

Відкриваючи цей світ відповідно до відомих нам законів фізики, ми наближаємося до моменту, який може обернути всі наші уявлення про життя, матерію, кардинально змінити наш досвід та антропологічний образ. Комп'ютер розміром з атом, на який може бути записана інформація про все культурне надбання людства, або, як обіцяють нам трансгуманісти, і сама людина такого ж розміру, представляє собою плоди обчислювального мислення і безкінечного процесу дроблення світу [1].

Нейропсихологічна тенденція розкриває, як ми сприймаємо світ і як світ відображається в нас через наші органи чуттів. В. Флюссер порівнює процес сприйняття з «цифровими процесами».

Наш спосіб відображення світу нагадує роботу комп'ютера: «Нервові волокна приймають точкові подразники, відбувається «цифровий» принцип: кожен окремий подразник або приймається, або відхиляється («1–0»)». Подразник - це дані [Daten], з яких можуть бути створені речі на комп'ютері [komputieren]. Світ, який сприймається, є проекцією процесу обробки даних [Datenprozessierung]» [1].

Занурення в життєвий світ, яке характеризувало людське існування в до-технологічну епоху, в контексті розвитку технологій набуває особливих рис. Код і знання, побудоване на коді, тепер формують життєвий світ.

Відкриття генетичного коду сприяє ще більшому поглибленню саморозуміння людини через призму інформаційного підходу.

Технології редагування геному відкривають перед людством неймовірні можливості для поглиблення саморозуміння і розуміння природи людини. Це подія, що революціонує не лише нашу науку, а й нашу спільність в цілому.

По-перше, генетичний код дозволяє нам розглядати людину не лише як біологічний об'єкт, але й як носія складної інформації. Кожен ген, кожний фрагмент ДНК - це як окрема книга, що містить в собі інструкції для розвитку та функціонування організму. Аналізуючи ці дані, ми можемо розуміти, як працює організм, які процеси відбуваються в його клітинах, а також причини різних захворювань та спадкових характеристик.

По-друге, вивчення генетичного коду допомагає нам зрозуміти, які аспекти нашої особистості і поведінки можуть бути визначені генетично. Це відкриває нові можливості для розуміння нашого характеру, темпераменту, схильностей до ризику, а також можливостей впливу нашого середовища на генетичну спадковість.

По-третє, геномні дослідження допомагають нам розуміти нашу історію і еволюційні шляхи як виду. Вони дозволяють відслідковувати шляхи міграцій та поширення різних груп людей, а також вивчати взаємодію між різними популяціями та адаптацію до різних умов середовища.

Таким чином, вивчення генетичного коду є ключем до розуміння багатогранності людської природи, її спадковості та розвитку. Це дозволяє нам краще розуміти себе, свої спільноти та місце людини в природі.

Ось чому, на думку Сільва-Педраса Р., Сальгадо А. Ж., Феррейра П. Е. клітинне моделювання захворювань є потужним інструментом, який використовується для вивчення основних механізмів різних захворювань і розробки нових методів лікування.

На думку авторів, ці моделі можна використовувати для вивчення як генетичних, так і набутих захворювань, включаючи рак, нейродегенерацію та інфекційні захворювання [2].

В статті зазначається, що одна з ключових переваг моделювання клітинних захворювань полягає в тому, що воно дозволяє вивчати захворювання в контрольованому середовищі способами, які були б неможливі в живому організмі, наприклад введення специфічних генетичних мутацій або факторів навколишнього середовища для вивчення їх впливу на клітини [2].

Крім того, моделювання клітинних захворювань також можна використовувати для вивчення складних інфекційних захворювань, які включають численні шляхи та взаємодії між різними типами клітин. Вивчаючи вплив різних вірусів або бактерій на клітини, можна виявити основні механізми захворювання та перевірити ефективність нових методів лікування, що дає змогу зрозуміти процес захворювання.

Отже, у широкому науково-культурному плані спостерігається зближення генетики та інших дисциплін. Генетичний код розглядається як прототип інших сигнальних систем, що приводить до думки про те, що світ і сутність життя можуть бути описані з єдиної кібернетичної точки зору, а людина описується в контексті генетичної детермінації.

«Генетичне» «читання» людини може перетворитися на евгенічну наукову складову, що може спричинити розуміння людини на примітивному рівні. Історія людства знала приклади расистських теорій спадковості. Так формується міфічний світ, де в боротьбу за життя людини вступають «егоїстичні», «злочинні» гени, прогностичні дані скринінгів, міфи про ГМО і т.ін.

Наприклад, для Ж. Бодрійяра така ситуація стала приводом задати резонне питання: «Як боротися проти ДНК?» і дати зрозумілу відповідь: «Звісно, не шляхом класової боротьби» [3]. І тому, в рамках сучасної соціально-філософської, соціологічної теорії з'являються теорії «постлюдини»: після людини повинна прийти покращена «постлюдина». Зазначимо, що «покращення» природи людини, в останні десятиліття, все частіше доповнюється нейронауковими дослідженнями.

А до нейронаукових досліджень приєднуються дослідження психологічного напрямку. В рамках теоретичних меж відбувається переосмислення людського «Я». І в сучасних умовах антропотехнологічного простору людське «Я» втрачає свою автономність, воно стає «потокотом інформації». В інформаційних потоках, в біоетичних базах даних «Я» розпорошується і втрачає свою ідентичність [4].

Зрозуміло, що даний аспект і буде проблемним полем філософії науки, філософії медицини, біоетики. Дана дисциплінарна матриця має методологічний інструментарій, за допомогою якого можна аналізувати практично будь-які етичні проблеми, що пов'язані з реалізацією біотехнологічних проєктів і досліджень за участю людини. Однак, ідеї, що закладені в біоетику, філософію медицини, мають на увазі не лише поінформовану згоду, а й прогнозованість ризиків, проте з кожним роком ці принципи все складніше застосовувати, щодо біотехнологій, що використовують наночастки, інформаційні чіпи та генетичні технології, що володіють особливими типами ризиків.

В сучасному дискурсі проблем біоетичного виміру (а особливо площини біомедичної етики) іноді прослідковується доволі поверхневе розуміння значущості саме філософського виміру. Можливо, такий прецедент спровоковано неймовірно високими швидкостями змін в науковому вимірі медицини. А ось філософські питання залишаються вічними і видаються такими, що вже не варті уваги (скільки поколінь билось над одвічними питаннями, а однозначних висновків так і не зроблено).

На думку багатьох сучасних дослідників варто продовжувати вивчення людини користуючись методами доказової медицини, адже вони дали людству надпотужний результат щодо збереження життя і здоров'я популяції людей. Все інше – віджиле, не варте уваги. Тим не менш в сучасному світі ми спостерігаємо достатню кількість конфліктів та проблем пов'язаних з тим, що доказова медицина не в змозі задовольнити людину. Не всі питання вирішуються доказовою медициною, не всі запити задовольняються.

Пол Фейєрабенд залишається видатним анархістом для більшості, адже дозволяє існувати альтернативній медицині поряд із доказовою, дозволяє ненауковому знанню існувати. Звичайно, ми не закликаємо відсторонюючись від наукового прогресу повернутися до прадавніх методів цілителства, але намагаємось не нехтувати жодною гранню людського досвіду задля повноти картини сучасного світу. Не дарма з другої половини XX сторіччя світ спостерігає швидкісне зростання зацікавленості у медичній антропології, яка намагається виявити та вирішувати ті конфліктні моменти, які існують в медицині на даний момент. Візьмемо хоча б той факт, що ключове поняття медицини - «здоров'я» не буде однозначним для всього населення планети Земля, адже зібране не тільки з параметрів тілесності.

Крім того, війна в Україні певним чином примусила переосмислити загальновідомі речі за допомогою принципів медичної антропології. Чи можемо ми називати себе здоровими, якщо на рівні нашої тілесності всі показники в рамках гомеостазу, якщо ми соціально реалізовані, можемо організувати, нехай і онлайн, але повноцінну конференцію де збираємо науковців з усього світу (а отже професійно і творчо реалізуємо себе), якщо маємо сім'ї і домівку.... але не знаємо чи прокинемось завтра після обстрілів ворожими ракетами і постійно відчуваємо біль, який зараз відчуває вся наша нація. Чи можна бути окремо здоровим, відокремлюючи себе від загальної трагедії свого народу, нехтуючи тим, що в новинах зустрічаєш інформацію про загибель твоїх студентів. Тих, з ким ще вчора ти говорив на заняттях з філософії про сенс життя, про добро і зло забирає смерть, адже вони добре засвоїли знання про гідність і честь та пішли захищати свою країну від

ворога. Чи можемо ми, викладачі, які відчувають неймовірний біль втрати кращих з молодого покоління науковців і лікарів називатись здоровими, орієнтуючись тільки на цифрові показники доказової медицини? Навряд чи. І про це також наша конференція.

Людство іноді наче забуває, що наукове знання та блага медицини існують і нарошуються не заради самих себе, а саме для підтримки життя і здоров'я людини у всій його повноті. Будь які геномні дослідження, будь яке відкриття в генній інженерії, в нейронауках в першу чергу мають слугувати збереженню і покращенню якості життя як самої людини так і всієї системи життя на нашій планеті. Наука не є самоціллю і саме через це виникає ідея біоетики, яку ще на початку 70х років минулого століття вперше розгорнуто досліджує Ван Реселлер Поттер, який стверджував, що силами природи не можна маніпулювати для нагальних потреб людини: «початок мудрості в змозі проявитися в нас, як належна повага до широкому простору життя та як наша сором'язливість, пов'язана з обмеженою здатністю розуміння наслідків нашої технологічної зарозумілості [5].

Наша конференція налаштована на продовження традицій біоетики в поттерівському розумінні – поєднання біологічного знання та загальнолюдських цінностей, де біологія гармонійно поєднується з філософією. Конс'юмеристський світ навчає людей цінувати те, що приносить задоволення від володіння матеріальними цінностями. На цьому тлі втрачається роль найважливіших цінностей людства – таких, що тільки дотичні до матеріального світу. І в першу чергу дотичні тим, що дають змогу повноцінно проявлятися нашій тілесності. Адже все, чим ми послуговуємось для того, щоб проявився наш дух, наша душа, є в першу чергу наше тіло. Тому медицина, яка створена задля збереження і покращення нашого фізичного тіла залишатиметься найбільш впливовою сферою знань для людства – нічого не має більшої цінності ніж знання про своє здоров'я і життя. Відповідальність на тих хто працює в цій сфері також неймовірна. Адже зміни, які несуть з собою наукові відкриття в медичній сфері, в сфері біології прямим чином впливають на майбутнє людської цивілізації.

Та саме усвідомлення відповідальності вже не є сферою біології. Цілісне бачення причинно-наслідкових зв'язків, розуміння наслідків усвідомлюється тільки через філософський підхід. Цьому майже не вчать в університетах, покладаючись на самоусвідомлення та допитливість студентів, що вступають до лав науковців. Всі акценти виставлено на прикладну складову знань. Але ж наука не є служницею нових технологій, це сфера ідей, прагнень та стремлінь, які народжуються з величі людського духу, з усвідомлення найголовніших цінностей людини. А філософія формує ціннісний вимір, тим самим підштовхуючи будь яку людську діяльність прагнути до кращого, та і взагалі підбурює на розвиток, на дію.

Ми живемо в часи парадоксів, коли наукове знання, народжуючись з гуманітаристики, як підґрунтя смислів, потім забуває про важливість етичної складової і породжує низку етичних дилем, які потрібно розв'язувати за допомогою тієї ж філософії в лоні якої народилась біоетика. Чим швидше відбуваються нові відкриття, чим більш потужними є прориви в науці, тим більш актуальним стає зв'язок науки з гуманітаристикою, який реалізується в біоетиці. (Саме тому наша конференція набирає популярності серед широкого загалу науковців, адже питання які ми піднімаємо є межовими аспектами синтезу природничих та гуманітарних знань людства.) Можливо, саме час пригадати крилатий вислів царя Соломона з Еклезіасту про те, що багато знань приносить багато скорбот. Трактуювання біблійних персонажів всю історію існування християнської традиції було однією з найулюбленіших справ людей. Тож спробуємо і ми висловити своє дилетантське бачення: окремі знання, якими б вони не були глибокими у своїй галузі і скільки б їх не було не можуть принести щастя людині, адже відсутність цілісного розуміння сенсу цих знань і їх місця в сучасному світі буквально перетворює ці знання на бездушні трофеї наукової спільноти. Біотехнології отримують свій сенс і значення тільки після усвідомлення їх місця і ролі в історії людства. А таке усвідомлення може прийти тільки через філософію.

Чим глибше проникнення біотехнологій в людське єство, тим більшим має бути значущість філософії, як єдиного джерела розуміння добра і зла, адже зміни, які несуть з собою біотехнології, нові відкриття в медицині можуть вивести цивілізацію буквально за межі людиномірності. Перекроювання людського генома, евгенічні практики, роботизація, штучний інтелект – одні з тих напрямків в яких може в решті решт загубитися сама людина.

Ми дивимось на розчленований світ сучасної реальності в якому кожна окрема наукова галузь прагне до досягнення нових відкриттів, які навіть за умови міждисциплінарності залишаються автономним здобутком не спроможним зробити людину щасливою. На тлі збільшення тривалості життя, переможних звершень в площині вірусології, людство продовжує знищувати себе війнами, стресами, безперервною жаждою до благ матеріального світу без істинного усвідомлення того що

таке здоров'я. А здоров'я, за твердженням ВООЗ, це не тільки фізичний рівень існування, а й духовний, соціальний добробут, можливість бути продуктивним та реалізованим в соціумі. І, насправді, цілісне усвідомлення того, що таке здоров'я автоматично дає відповідь на одне з найдавніших філософських питань людства – що таке щастя та як саме його досягати?

Тож, поступово розглядаючи всі питання які постають перед сучасною медициною ми дивним, але все ж таки логічним чином приходимо до обнадійливого висновку: вирішуючи питання біоетики та філософії медицини – вирішуємо питання щасливого майбутнього, яке народжується тут і зараз, в тому числі і в рамках нашої цьогорічної зустрічі науковців, які чітко усвідомлюють свій потенціал, свої можливості і свою відповідальність.

Список використаних джерел

1. Flusser V. Vom Subjekt zum Projekt. Menschwerdung. // Schriften von Vilém Flusser. / Hrsg. von Stefan Bollmann; Bd. 3. Mannheim: Bollmann, 1994.
2. Silva-Pedrosa R, Salgado AJ, Ferreira PE. Revolutionizing Disease Modeling: The Emergence of Organoids in Cellular Systems. *Cells*. 2023; 12(6):930. <https://doi.org/10.3390/cells12060930>
3. Baudrillard Jean "The consumer society". – English translation copyright, Sage Publications 1998, Introduction George Ritzer 1998, Published in association with Theory, Culture & Society, Nottingham Trent University.
4. The Routledge Handbook Of The Ethics Of Human Enhancement Edited by Fabrice Jotterand and Marcello Ienca // New York. 2023. – 446 P.
5. V.R. Potier, Bioethics and the Human Prospect, in The Culture of Biomedicine: Studies in Sciences and Culture, vol. 1, University of Delaware Press, Newark 1984. IDEM, Global Bioethics: Building on the Leopold Legacy, Michigan State University Press, East Lansing 1988.

ДОТРИМАННЯ НОРМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК ОСНОВА ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

*Моргунцова Світлана Андріївна,
проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти,
кандидат біологічних наук, доцент;
Школова Олена Петрівна,
керівник навчального відділу,
Дмитрієв Вадим Сергійович,
керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти,
кандидат технічних наук;
Ганошенко Юрій Анатолійович,
керівник навчально-методичного відділу,
кандидат філологічних наук, доцент
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Академічна доброчесність на сьогодні стає єдиноможливим стандартом повноцінного функціонування сучасного освітньо-наукового простору, в якому саме етична складова стає світоглядним базисом нормативно-правової бази та визначає довіру суспільства до наукових здобутків чи освітніх послуг як основу громадського рівня формування академічної репутації ЗВО.

Спрямованість академічної доброчесності на заперечення симультантності науки та освітньої діяльності, на нульову толерантність до плагіату, фальсифікації, фабрикації, обману, хабарництва, списування, необ'єктивного оцінювання визначає її беззаперечну актуальність у світовому просторі науки та освіти.

Особливо актуальним питання дотримання норм академічної доброчесності постає в галузі охорони здоров'я, адже той загальносуспільний редуплікаційний ефект, який має якість підготовки фахівці у галузі фармації та медицини для нормального функціонування всього соціуму, є безсумнівною – неякісно підготований медик становить небезпеку для життя і здоров'я інших. Не менш значний вплив мають для функціонування всієї системи охорони громадського здоров'я і наукові дослідження у відповідній галузі, коли порушення принципів академічної доброчесності призводить до неминучих втрат людського потенціалу здоров'я.

Тому дотримання норм академічної доброчесності в Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті є одним з пріоритетів загальної освітньої політики. У ЗДМФУ